Pohjois-Savon hyvinvointialueen innovaatiopolitiikka

Tulstrja 19.11.2026
6507/00.01.03.01/2026

Valmistelija(t) Tutkimus- ja innovaatiojohtaja Juha Töyräs, puh. 044 717 4444
juha.toyras(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Esittelijä strategiajohtaja

Päätösehdotus

Tulevaisuus- ja strategiajaosto päättää merkitä tiedoksi seuraavat Pohjois-Savon hyvinvointialueen innovaatiopolitiikan periaatteet ja esittää aluehallitukselle periaatteiden hyväksymistä:

1. Pohjois-Savon hyvinvointialue kannustaa ja tukee henkilöstöään ja tutkijoitaan tunnistamaan, ilmoittamaan, kehittämään ja kaupallistamaan innovaatioita.
2. Hyvinvointialue ei tavoittele itselleen innovaatioiden oikeuksia. Ilmoitetuista innovaatioista se selvittää, onko oikeuksien jättämiselle tai luovuttamiselle estettä ja millaisen käyttöoikeuden se tarvitsee omaan toimintaansa.
3. Hyvinvointialue jättää oikeudet keksijöille tai tekijöille tai luovuttaa ne heille, ellei siihen ole lainsäädännöstä, sopimuksista tai rahoitusehdoista johtuvaa estettä tai ellei hyvinvointialue poikkeuksellisesti päätä itse suojata, jatkokehittää tai kaupallistaa innovaatiota. Luovutuksesta ei pääsääntöisesti peritä rahallista vastiketta, vaan hyvinvointialueen etu turvataan 4 kohdan mukaisella käyttöoikeudella.
4. Kun oikeudet jätetään tai luovutetaan, hyvinvointialue voi ottaa tai pidättää itselleen oman toimintansa kannalta tarpeellisen käyttö-, ylläpito-, muokkaus- ja jatkokehittämisoikeuden. Oikeus säilyy, vaikka innovaation oikeudet siirtyvät eteenpäin. Innovaation käyttö hyvinvointialueella ei estä oikeuksien jättämistä tai luovuttamista.
5. Jos oikeudet kuuluvat hyvinvointialueelle yhdessä muiden, kuten yliopiston, kanssa, hyvinvointialue edistää luovuttamista näiden periaatteiden mukaisesti yhdessä muiden omistajien kanssa.
6. Periaatteita sovelletaan patentilla suojattavien keksintöjen lisäksi soveltuvin osin tekijänoikeudella tai muulla immateriaalioikeudella suojattaviin tuotoksiin, kuten ohjelmistoihin, lähdekoodiin, algoritmeihin, tietokantoihin, digitaalisiin ratkaisuihin ja muihin teoksiin.
7. Hyvinvointialue päättää oikeuksien jättämisestä tai luovuttamisesta viipymättä ja viimeistään neljän kuukauden kuluessa siitä, kun innovaatio on ilmoitettu, ja käyttää vakioehtoja. Ehdoissa huomioidaan kolmansien osapuolten

oikeudet, sopimus- ja rahoitusehdot, tietosuoja, tietoturva, salassapito ja liikesalaisuudet.

8. Hyvinvointialue suhtautuu myönteisesti siihen, että henkilöstö ryhtyy yrittäjäksi innovaatioidensa pohjalta. Sivutoimet ja mahdolliset esteellisyystilanteet selvitetään etukäteen. Tulevaisuus- ja strategiajaosto kehottaa tutkimus- ja innovaatiojohtajaa päivittämään työsuhdekeksintöohjeen vastaamaan näitä periaatteita.

Ennakkovaikutusten arviointi

Päätös vahvistaa henkilöstön ja tutkijoiden mahdollisuuksia osallistua innovaatiotoimintaan sekä selkeyttää innovaatioiden oikeuksien käsittelyä, hyödyntämistä ja kaupallistamista. Päätöksellä ei arvioida olevan välittömiä talousarviovaikutuksia. Yksittäisten innovaatioiden suojaamisesta, jatkokehittämisestä, kaupallistamisesta ja oikeuksien luovuttamisesta mahdollisesti aiheutuvat taloudelliset ja muut vaikutukset arvioidaan tapauskohtaisesti.

Toimivallan peruste — Hallintosääntö § 38

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

Esityslistan oheisaineistona:
Pohjois-Savon hyvinvointialueen voimassa oleva työsuhdekeksintöohje

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialue edistää aktiivisesti henkilöstönsä ja tutkijoidensa innovaatiotoimintaa osana strategiansa (Avalt 06.10.2025 § 72) toimeenpanoa. Tavoitteena on tunnistaa ja kehittää uusia tuotteita, palveluja, menetelmiä, ohjelmistoja, algoritmeja ja muita ratkaisuja, jotka parantavat sosiaali- ja terveyspalvelujen laatua, vaikuttavuutta, saavutettavuutta, turvallisuutta ja tuottavuutta sekä tukevat uuden liiketoiminnan syntymistä.

Innovaatiotoiminnan edistäminen edellyttää selkeitä periaatteita sille, miten hyvinvointialueella syntyviä innovaatioita hyödynnetään ja miten niitä koskevia oikeuksia käsitellään. Hyvinvointialueen voimassa oleva työsuhdekeksintöohje määrittää menettelyt patentilla suojattavien työsuhdekeksintöjen ilmoittamiseen ja käsittelyyn. Ohjeen mukaan työnantaja päättää tapauskohtaisesti, ottaako se työsuhdekeksintöön oikeuksia kokonaan tai osittain, esimerkiksi pelkän käyttöoikeuden. Jos hyvinvointialue ei ota oikeuksia, keksijällä on oikeus hyödyntää keksintöään.

Pohjois-Savon hyvinvointialue maksaa kulloinkin voimassa olevan korvauksen jokaisesta keksinnöstä, johon se on ottanut oikeuden.

Patentilla suojattavien keksintöjen lisäksi innovaatio voi olla tekijänoikeudella tai muulla immateriaalioikeudella suojattava tuotos,

kuten ohjelmisto, lähdekoodi, algoritmi, tietokanta, digitaalinen palvelu, aineisto tai muu teos. Hyvinvointialueella on jo käytössä erillinen sitoumusmalli henkilöstön tuottamien aineistojen tekijänoikeuksien luovuttamiseen, mutta se ei muodosta yleistä innovaatiopolitiikkaa. Näiden tuotosten käsittelyä koskevat periaatteet on siksi tarpeen sisällyttää hyvinvointialueen innovaatiopolitiikkaan.

Linjaus vahvistaa hyvinvointialueen innovaatiomyönteistä toimintakulttuuria ja kannustaa henkilöstöä ja tutkijoita ilmoittamaan ja kehittämään innovaatioita. Hyvinvointialueen tavoitteena ei ole kerätä itselleen innovaatioiden oikeuksia, vaan edistää innovaatioiden käyttöönottoa ja kaupallistamista. Siksi oikeudet jätetään tai luovutetaan lähtökohtaisesti keksijöille ja tekijöille, ja hyvinvointialueen oma käyttö turvataan käyttöoikeudella. Oikeuksista päätetään nopeasti, jotta keksijä voi hakea suojaa, julkaista tai aloittaa yritystoiminnan.